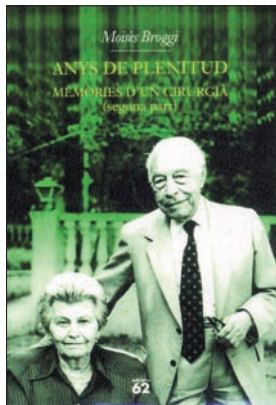

Anys de plenitud

Moisès Broggi,
Anys de plenitud. Memòries d'un cirurgià (segona part)
Edicions 62,
Barcelona 2005.

Anys de plenitud (Edicions 62) és el títol del segon volum de memòries del cirurgià barceloní Moisès Broggi. Abraça el període que va des de la fi de la II Guerra Mundial fins a l'actualitat. Després de l'èxit del primer volum, aquest era molt esperat. N'hi ha prou amb una dada per a fer-ho palès: el llibre estigué més de tres mesos apareixent, setmana rere setmana, en les llistes dels més venuts.

El paper central que en el primer volum tenia la crònica personal de la guerra civil, en el segon el representa l'evolució que ha experimentat la medicina i, en concret, la cirurgia en aquestes dècades, qüestió lògica si tenim en compte l'espectacular augment de la mitjana de vida al llarg del segle XX.

Ara bé, al costat de l'activitat professional i cívica, les amistats i les coneixences també ocupen un espai molt important en la narració, així com el nucli i les ramificacions familiars. No pas per casualitat, en un dels últims paràgrafs del llibre s'hi pot llegir: «Puc afirmar d'una forma concloent que les satisfaccions més grans de les nostres vides vénen de les relacions humanes.»

L'autor discorre, més, sobre els afers polítics i socials que l'han preocupat durant anys i anys. En els darrers capítols s'hi accentua el to reflexiu. El missatge final és que el futur del planeta és ben complicat si hom continua emmirallat-se en el materialisme i s'oblida de l'espiritualitat. El doctor Broggi, que ha dedicat tota la seva trajectòria professional a curar els seus pacients, és una persona que ha escoltat i reflexionat molt. Per això està perfectament autoritzat per a llançar seriosos advertiments: «La humanitat està posant el seu esdevenidor en perill per culpa de l'explotació de la naturalesa i per culpa del consentiment dels desequilibris i de les injustícies.»

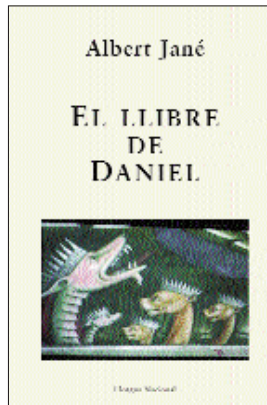
Des del seu punt de vista, els principals problemes que afecten el món actual són la presència de les armes nuclears, les desigualtats entre països pobres i països rics, els conflictes derivats de les nacionalitats amb afans dominadors i, fruit de la degradació del medi ambient, la creixent contaminació, el canvi climàtic, la desforestació i l'extinció d'espècies.

Això no obstant, com a bon metge, no es limita a fer diagnòstics, sinó que també aporta solucions: «En el moment actual les amenaces que planen sobre la humanitat vénen del seu propi poder excessiu, i abracen tota l'espècie. Esperem que, com sempre, l'home sabrà resoldre els problemes plantejats, però haurà de deixar de banda l'egoisme i l'agressivitat dominants de sempre i seguir un nou objectiu de pau i de convivència basat en l'estimació mútua, el respecte i l'amor a la natura.»

Doctor Broggi: enhorabona pels vostres noranta-vuit anys de vida i per la plenitud amb què heu sabut omplir-los. I gràcies, sobretot, per deixar-nos compartir aquestes memòries personals tan interessants. ◆

DAVID PAGÈS I CASSÚ

El llibre de Daniel

Albert Jané,
El llibre de Daniel,
Llengua Nacional,
Barcelona 2006.

Albert Jané i Riera (Barcelona, 1930) és un prohom de les nostres lletres a bastament conegut pels lectors d'aquesta revista, de la qual ell mateix és un pilar fonamental. D'entre la seva obra, voldríem destacar la gramàtica *Signe*, l'encara avui utilíssim *Diccionari de sinònims*, els tres volums que duen el títol de *Aclariments lingüístics*, l'esplèndida *Gramàtica catalana* que complementava el *Diccionari Enciclopèdic Salvat*, el manual *Pas a pas*, els quatre volums de *El llenguatge*, etc. A més d'aquesta activitat de caire estrictament lingüístic, és força coneguda l'estreta i fecunda relació d'Albert Jané amb la revista de nois i noies *Cavall Fort*, a la qual s'incorporà l'any 1963 i acabà dirigint-la de 1979 a 1997, com també les múltiples adaptacions i traduccions de narrativa infantil i juvenil que ha dut a terme, una mostra representativa de les quals podria ser el recull *La volta al món en vuitanta contes*, aparegut l'any 2002. En l'àmbit de la creació literària, ha publicat diverses obres, de les quals caldria destacar *Noranta-nou contes* (1995), alguns fragments del seu vast dietari –majoritàriament inèdit– recollits en *Tal dia farà l'any* (1991) i en *Els dies i els llocs* (2004), a part de la publicació que avui comentem.

El llibre de Daniel és una lectura personal i creativa del text bíblic homònim en què, a partir de l'original bíblic i seguint fil per randa tots els esdeveniments narrats, des dels famosos i espectaculars somnis de Nabucodonosor fins a la misteriosa intervenció de l'«home vestit de lli», Jané desplega la seva prosa riquíssima, amb nombrosos fragments versificats, i ens n'ofereix una lectura ampliada, a voltes explicativa, altres interpretativa, però sempre enriquida per constants referències i picades d'ullet de tipus cultural, històric, lingüístic o literari. Cada versicle és passat pel sedàs de la seva mirada escrutadora, sempre dotada d'una gran cultura lingüística, humanística i popular, en què no manquen mostres d'ironia i d'humor: «I –vet aquí encara un altre fet inesperat–, quan ja calia creure que les banyes havien perdut definitivament el seu protagonisme insòlit (em refereixo, és evident, a una certa mena de banyes: el protagonisme de les altres és perdurable), en lloc de la banya inicial van sortir quatre banyes més, totes elles molt impressionants o, com diuen els llicenciats en mimètica funcional, molt impactants, orientades, potser no amb tota exactitud, perquè ja se sap que en aquest camp –i en d'altres!– les desviacions es produeixen amb una gran facilitat, als quatre punts de la rosa dels vents» (cap. 8,8). Tot i això, cal advertir que l'autor no pretén pas oferir-nos cap visió històrica o interpretativa d'aquest text, un dels més enigmàtics de l'Antic Testament. Només en comptades ocasions subratlla i desfà els errors, com ara en el cas de l'anacronisme genealògic de Darius i Xerxes (cap. 9,1).

L'obra en conjunt és un plaer lingüístic i literari, d'una gran originalitat, precisió i exuberància. Estic ben segur farà les delícies de tots aquells que, atrets pels enigmes profètics i apocalíptics i pel goig que produeixen els textos ben escrits i suggerents, s'hi vulguin submergir en aquelles hores tranquil·les del capvespre en què tot invita a tancar i desconnectar qualsevol aparell que comenci per *tele* i a obrir un bon llibre per tal d'assaborir-lo amb tranquil·litat. ◆

MARCEL FITÉ